

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

<p>ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor. Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.</p>	<p>Felelős szerkesztő: MÓRICZ PÁL.</p>	<p>SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Dégenfeld-tér 2. szám. — Telefon 412. szám. Egyes szám ára 4 fillér.</p>
--	---	---

Hittestvéreink Debrecenben.

A tiszai ág. hitv. ev. egyházkerület közgyűléséről.

Debrecen, szeptember 14.

Ismét egy nagy napja virradt fel Debrecennek. Azért nagy és nevezetes ez a nap, mert az Ős-Debrecen iránti szeretetnek, bizodalomnak az ünnepi-napja ez a nap. Ezek a napok.

Sullyal és jelentőséggel bír reánk a lutheránus hittestvéreknek ez a debreceni gyülekezése. A testvéri jóviszonynak és egymás megértésének a fejlesztésére hasznosan fog kihatni. Határozottan nagy megtiszteltetés városunkra, hogy ezen nagygyűléseknek a színhelyül Debrecent választották ki, Debrecent tisztelték meg; mert ilyen egyházkerületi közgyűlést már közel tíz éve nem tartottak.

Az ágostai hitvallásu evangélikus egyháznak legkiválóbb férfiai tisztelik meg Debrecen várost a látogatásukkal.

Zelenka Pál püspök és Szent-

Iványi Árpád országgyűlési képviselő, egyházkerületi felügyelő vezetésével színe-java a hittestvér egyháznak városunkba érkezik és háromnapos gyűlésen intézik el egyházkerületöknek fenforgó ügyeit.

Jólesőleg jegyezzük fel, hogy városunk felé fordult a bizalmok, akkor a midőn tényleg létkérdés reánk egymás megértése és a magyar erők tömörítése. Ugy hisszük, nem tévedünk, hogy a testvér egyház debreceni lelkipásztorának, a nagyérdemű és mindnyájunktól szeretve tisztelt Materny Lajosnak nagyrésze van abban, hogy egyházkerületének a kiválóságai éppen Debrecent választották ki a gyűlésezők színhelyül. Elismerést érdemel, hogy Debrecen iránt ilyen figyelmet és érdeklődést ébresztett, szíves kötelességünknek tartjuk ezt az üdvözlő sorainkkal kapcsolatosan is kifejezni! Másrészt a legnagyobb szeretettel köszöntjük az érkező hittestvéreket, a testvér egyház kiválóságait:

— Hozta Isten őket! Érezzék jól magukat a magyarság őrvárosában, hová az ő rokonérzéseik mel-

lett a mi szeretetünk is legbensőbb-ségeken kell, hogy idekapcsolja, idebilincselje őket.

Ami pedig magát a nevezetes gyűlést illeti, annak a tárgysorozatát alább adjuk.

Tájékoztató,

a tiszai ág. hitv. ev. egyházkerületnek Debrecenben 1909. évi szept. 15—17. napjain tartandó közgyűlése alkalmából.

1. Szept. 14-én, kedden este 8 óra 46 perckor a vendégek érkezése, kiket a pályaudvaron az egyháztanács fogad.

2. Szept. 15-én, szerdán reggel 8 órakor a Miklós-utca 3. sz. a. imaházban istentisztelet. Reggel 8 és fél órakor a kerületi számvetőszék ülése a földszinti iskolateremben.

Délelőtt 9 órakor a Baldácsy-bizottság ülése az emeleti iskolateremben.

Délelőtt 11 órakor a gyámintézeti bizottság ülése az egyház tanácstermében.

Déli 1 órakor: Közös ebéd a Központiszálló virágtermében.

Délután 3 órakor: gyámintézeti közgyűlés az emeleti iskolateremben.

Délután 5 órakor: istentisztelet Harsányi István hernádvécsei lelkész szónoklatával.

Este 6 órakor: előértekezlet az emeleti iskolateremben.

Este 7 és fél órakor: ismerkedési estély a „Royal“-szálló nagytermében.

3. Szept. 16-án, csütörtökön reggel 8 és fél órakor istentisztelet.

VÁSÁROLJUNK FEKETE KALAP-ÁRUHÁZÁBAN.

Biró Zoltán.

† 1909 szept. 11.

Vasárnap délután fél 5 órakor temették el a korán elhunyt tehetséges fiatal joghallgatót, Biró Zoltánt a város intelligens társadalmának szokatlan nagy részvéte mellett. Temetéséről már beszámolt a lapunk. E sorokban az elhunyt nagytehetségű ifjunak az érdemeit óhajtjuk megvázolni.

Biró Zoltán régi debreceni uri család ivadéka volt. Atyja: Biró Pál, volt gazdasági akadémiai tanár, kit Debrecen intelligens társadalmá széles körben ismer, a fiának nevelésére is kiváló gondot fordított.

Biró Zoltán itt járta végig iskoláit az Ős kollégium mohos falai között. Rendíthetetlen szorgalommal, lankadatlan erővel dolgozott, tanult állandóan s istenadta tehetsége folytán mindig ott volt a legelső között. Mint mindvégig jeles, komoly, tehetséges, szorgalmas és szerény ifju, nemcsak szeretetet, de tiszteletet is vívott ki magának úgy tanárai, mint tanuló társai körében. De tehetsége és állandó elismerése sohasem tették elbizakodottá. Szerény volt és zajtalan mind

a sirig, mely most kora ifjúsága elején váratlanul ragadta el közülünk.

Mint gimnáziumi tanuló igen korán kivált a nagy átlagból tehetségével, jellemével és modorával egyaránt. Talentumai többre hívták és nagyobbakra jogosították volna, de szerénysége utját szegte mind ennek. Elrejtett értékét felismerve, a különböző ifjúsági egyletek első tisztségeit egymás után ruházta reá a köz bizalma. Mint VIII. gimnázista, vezetője volt az ifjúságnak, mely mintakép gyanánt odaültette önképzőkörének elnöki székébe. Már ekkor is komolyan éregette dolgai iránt s így történt, hogy az akadémiai ifjúság vezető alakjaival már ekkor is állandó összeköttetésben, őszinte barátságban állott.

A debreceni jogakadémiára 1907 szeptemberében iratkozott be. Előzőleg már felismert érdemei folytán már ekkor, mint novicius diákok számos előkelő tisztség betöltésére hívta el az ifjúság bizalma. 1908-ban, mint II-od éves jogászt a Magyar Irodalmi Társaság egyhangulag választotta meg elnökének, nála méltóbbat emez igen előkelő tisztségre a jogász ifjúság körében nem találván. De ki tudná apróbb-nagyobb érdemeit e helyen röviden mind felsorolni s

mind kitüntetni azon eredményeket, melyeket rövid, még nem is 22 éves életé felmutathat. Kevés szóval dolgozott sokat. Nyilvános szereplésre, feltűnésre nem vágyott soha. Tehetségét nem fitogtatta; szerény volt a tulzásig. De tetteinek, szellemének bélyegét ott viseli magán a főiskola ifjúságának csaknem minden egyesülete. Nemesak jogász, hanem közös egyletekben is tiszteltre méltó emléket hagyott maga után tetteivel. A Magyar Irodalmi Társaság az ő buzgósága és erős agitációja folytán jutott el abba a stádiumba, hogy a már régóta hangoztatott, de az ifjúság tétlenségén és a társadalom közönyén megtört havonkénti irodalmi felolvasó estélyek rendezését bevezethette.

Mint ifjúsági vezér, minden idejét a köznek oltárán szentelte fel. Hangtalanul, panasztalanul dolgozott, de sokat. Pedig lett volna elég oka a panaszra, de erős, férfias egyénisége nem engedte azt. Irodalmi működése kiterjedt volt, — bár inkább csak saját szakjára szorítkozott. Nagyobb tevékenységet inkább az eszmék, célok, tervek és kötelességek mutatása és végrehajtása körül fejtett ki.

Sok eredménynek ő volt egyenesen a rugója, soknak pedig a befejezője; keze alól

Menyasszonyi ékszerek

==== pazar választékban, legolcsóbban ====
Löfkovits Arthur és Társa
üzégnél, DEBRECZEN, Piac-utca 38.

Délelőtt 9 órákor: egyházkerületi közgyűlés az emeleti iskolateremben.

Déli 1 órákor: Közébed az „Arany-Bika” szálló disztermében.

Délután 3 órákor: Kirándulás a pallagi gazdasági akadémiába külön vonaton.

4. Szept. 17-én, pénteken reggel 8 órákor: a közgyűlés folytatása.

Déli 1 órákor: Közös ebéd a vasuti étteremben.

Délután 2 órákor: a közgyűlés folytatása.

Jegyzet. A Központi, Royal és Frohner szállókban a szobaárakból 20 százalék engedmény van.

A rendezők kék sárga jelvényt viselnek. A vendégeknek 6k adnak utbaigazítást.

Wekerle Bécsben.

Közös miniszteri értekezlet.

Az audiencia holnap lesz.

Budapest, szeptember 14.

Wekerle Sándor miniszterelnök, aki tegnap este hét órákor érkezett báró Skerletz Iván miniszteri tanácsos kíséretében Bécsbe, a Magyar Házban szállt meg. Megérkezése után rövid idővel — este nyolc órákor — Popovics Sándor, az osztrák-magyar bank kormányzója kereste föl a miniszterelnököt, akivel hosszú ideig konferált.

Ma reggel kilenc órákor Wekerle miniszterelnököt gróf Zichy Aladár, a király személye körüli miniszter, aki ma reggel érkezett Bécsbe, látogatta meg, akivel egy óra hosszat tanácskozott. Ezután a miniszterelnök báró Skerletz miniszteri tanácsos jelentését fogadta és a folyó ügyeket intézte el.

Délelőtt tizenegy órákor Wekerle Sándor miniszterelnök a közös belügyminiszteriumba ment, ahol ekkor kezdődött meg gróf Aehrenthal elnökelete alatt a közös miniszteri tanácskozás. A közös minisztertanácsban részt vesznek a közös minisztereken kívül a magyar és az osztrák miniszterelnökök és pénzügyminiszterek. A tanácskozás tárgya a jövő évi költségvetés tervezete. A tanácskozásokon részt vesz Montecuccoli gróf tengerészeti parancsnok, Bienert báró osztrák miniszterelnök és Bilinski lovag osztrák pénzügyminiszter.

Gróf Zichy audienciája.

Gróf Zichy Aladár, a király személye körüli miniszter, Wekerle Sándor miniszterelnökkel a Magyar Házban folytatott tanács-

és agyából semmi sem indult ki előre bevégezetlenül. Orvos volt, aki na felismerte az ifjusági élet betegségeit, azonnal gyógyítására sietett annak és pedig radikális eszközökkel. Eme sok teendő mellett sokat tanult és ügyvédi irodában praktizált. Még szünidejét is tanulmányokkal töltötte el. Most készült el az eddigieknél nagyobbabásu egy évi külföldi tanulmányutjára. De a kegyetlen halál sokkal messzebbre vitte.

Mint jogász, a legképzettebbek, a legokosabbak közül való volt. Tehetsége mellett szorgalma volt a társa. — Mint ifjusági vezér, pártatlan és részrehajlatlan, ki nem ismert barátot és nem ellenséget, ha az igazság került vita alá. Barátait megbüntette, ha kellett és meg tudta jutalmazni ellenségeit is, ha ugyan voltak. De ilyenek nem voltak néki.

Ártatlan, lányos, tiszta lelke volt. Az ember maga erős, mint a bronz-szobor, jelme szilárd és makulátlan. Az esze fényes és szelleme szerénysége ruházatában még tündöklőbb. A szive jó volt, igaz volt és szeretett. Előtte nem volt különbség az emberekre nézve. Haragudni nem, csak szeretni tudott. Ő maga talán bűn nélkül való. Legalább emberi értelmünk benne nem talált hibát. Még csak pillanatnyi ellenségekre sem tett szert. Csak barátai voltak. — Ezek aztán szerették. Mindenki őt és mindenkit ő. De szigorú volt még azokkal szemben is, mert igazságos volt. Nem is tudhatták kívülről, kik a szorosabb értelemben vett barátai és

kozása után Schönbrunnba hajtattott, ahol a király délelőtt tizenegy órákor külön kihallgatáson fogadta.

A miniszter a király ischli nyaralása óta ma volt először a Felső előtt, hogy amint ez a király minden nyári tartózkodásának befejezése után szokásban van, a folyó ügyekről jelentést tegyen.

Wekerle a királynál.

Wekerle Sándor miniszterelnök, aki ma résztvesz a közös miniszteri értekezleten, a holnapi nap folyamán a király előtt külön kihallgatáson fog megjelenni.

Wekerle Sándor miniszterelnöknek valószínűleg csak holnap lesz alkalma 6 felsőge előtt kihallgatáson megjelenni. Az egész mai napot a közös miniszteri értekezletre szánták, sőt számbavették azt is, hogy a tanácskozást a költségelőirányzat nagy anyaga miatt holnap is folytatni kell.

EGYHÁZ, ISKOLA.

A homokkerti reformátusok gyűlése.

Az újtemplom építése. ügyében.

Békességgel értsük meg egymást

Mint már jeleztük is a homokkerti református hívők egyrésze népgyűlést tartott vasárnap délután. A gyűlésen Deák Ferenc tekintélyes homokkerti lakos elnökölt, a jegyzőkönyvet Kövér Gyula, a mi újságunknak is egyik hűséges külső dolgozó-társa vezette.

A gyűlést 3 órára hívták össze, de nagyon lassan gyülekeztek az érdeklődők, úgy négy óra tájt lehetett, midőn nagyszámúban összegyülekeztek és az elnök megnyithatta a gyűlést.

A „népgyűlés tárgya” az volt, hogy az épltened hatodik új református templom hol — s miként helyeztessék el? Ugyanis a homokkertiek a magok területén belől óhajtották volna az elhelyezését! Súlyt és jelentőséget az adott ennek a népgyűlésnek, hogy meghívásokra Somogyi Pál egyházi főjegyző is megjelent a gyűlésen Hódy Béla presbiter, egyházi levéltáros kíséretében, hogy a templom kérdés sorsa felől jóindulattal, őszintén tájékozthassa az érdeklődőket.

kik nem azok. Csak otthon a családi tűzhely mellett volt barát és jó kedve, máskor komoly. Csak bizalmas körben érezte nagy, lángoló szeretetét. Szülői, testvért még nem láttam úgy szeretni s nem láttam gyermeket, kit úgy szerettek volna szüiök, testvérek, rokonok, barátok, mint őt szerettek.

Elvei voltak. Megállott mellettök szilárdan, sokszor makacsul. Elvi csatái közben nem ismert senkit, csak az elvét, mely mellett harcolt, ha kellett, egyedül is. Küzdőtér volt előtte az egész világ. Csak az otthon, a családi és baráti kör birta rá, hogy lerakja mindig viselt szellemi fegyvereit.

Meghalt. 22 éves se volt még. Korán volt még halála, bár többet alkotott sok aggnál. Családja, barátai, az ifjuság, a főiskola, a város és az egész magyar társadalom egy már is erős jövődőt oszlopát vesztette el benne.

Váratlanul jött halála hire messzi elhátott s az őszinte fájdalom és részvét hangjait váltotta ki mindenünnen. A kriptá, melybe eltemették, virággal és pálmákkal lett tele s sirja fölött didal-halomra nőtt az ifjuság, a főiskola, az elnökét vesztett irodalmi kör, a barátok, egyesek, tisztelők, rokonok és család babér, pálma és virágkoszorúja.

E pálmákat és babérokat az élő érdemelte meg. De aki megkapta: már halott. Isten velem!

Nyugodjék békességgel!

Szombati Szabó István.

A gyűlést Deák Ferenc talpraesett beszéddel nyitotta meg. Mindenekelőtt Somogyi Pál főjegyzőt üdvözölte, amiért hívásukra ilyen készségesen megjelent. Majd higgadt-ságra intette a jelenvoltakat és azon kívánságot fejezte ki, hogy az újtemplomot a homokkerti területén belől építsék fel a presbyteriumi határozat megváltoztatásával. Más esetben ragaszkodnak az imaházuk fentartásához.

Somogyi Pál főjegyző nagyszabásu, szeretetteljes beszédben adta meg a magyarázatot. — Részletekbe menőleg ismertette a presbiterium indokait, melyeknek alapján a Varga-utca torkolatánál, kint a vasuti töltés melletti Homokkert részen belől, a város felé, kiválasztották a templom helyét. — Az egyház nagyérdeműt szemelőtt tartva döntöttek ezen hely mellett, amelynek jelentőségét a parochiális körök szervezése adja meg. — Midőn a kör hívei vezérlőt nyerne majd a lelkipásztorokban, aki mellett az egyháztanácsban felerészben homokkerti, felerészben varga-utcai egyháztagok sorakoznak majd mint tanácestevők. Szépen beszélt a vallásos élet fokozásának a kihatásairól. Megemlékezett arról is, hogy mindig a legjobb indulattal volt a homokkertiek óhajai iránt. Megemlítette, hogy Eröss Lajos püspöknek is ez a kiválasztott hely tetszett, sőt ezt jelentette ki megfelelőnek.

Kiemelte a jelentőségét annak is, hogy az itt épített templom milyen mértékben fogja emelni a kertségnek a városi kötelékbe olvadását. Ellenvetésekre kilátásba helyezte azt is, hogy a vasuti pályatest felett a hívők rendelkezésére és a templombajárás megkönnyítésére hajlandók lesznek gyalogosoknak átjáró hidat létesíteni.

Azzal rekesztette be a beszédjét, hogy megbízás nélkül semmi ígéretet nem tehet, másrészt amit felvilágosításul adhatott, elmondotta és végtelenül sajnálná, ha békésen meg nem egyeznének. A presbiterium jóindulatáról is biztosította a híveket.

Majd Kozma Lajos szép hangon tartott kérdéseire és kérésére azon feleletet adta, hogy a presbiteriumi határozaton változtatni nem lehet. Az már hitelesítve van! S ezután az egyház békéjére hivatkozva a megjelent hívek köszönete mellett távozott, akik még együtt maradtak és Bujdosó András, Kozma Lajos, Matay presbyteri tag felszólalásai után elfogadtak egy a Kövér jegyző által előterjesztett határozatot, melyben kijelentik, hogy felebbezéssel élnek az egyházmegyéhez és kéri az új templomnak a Homokkert területén való elhelyezését, ellenkező esetben a jelenlegi imaház fentartását kívánják.

Mi a magunk részéről, mint régi önzetlen barátjai a lelkes homokkertieknek, óhajjuk, őszintén óhajtuk és az egyháznak nagy érdekeit, nagy céljait tekintve ajánljuk, hogy további surlódásokkal ne mérgezzék el az ügyet. A jövő érdekében békésen, szeretettel kell megérteni egymást, annyival inkább, mivel a közélelnak és közérdeknek megfelelő hozott határozaton változtatni már nem lehet, mintahogy az világosan kitűnik a nagyérdemű főjegyzőnek itt közreadott tárgyalásos és a józanságra, szeretetre hivatkozó nyilatkozatából.

Somogyi Pál nyilatkozata.

Vasárnap délután a homokkerti reformátusok közgyűlésén az volt a feladat, hogy közmegnyugvást és békét próbálják létrehozni a presbiterium ama határozatára nézve, — mikép a varga-utcai részen a templomot az ismeretes helyen fogják felépíteni. Ma hallottam, hogy eltávozásom után a nagyon kevés számban összegyűlt érdekeltek a felebbezés útját határozták el.

Felette sajnálom, hogy ezt jelenlétemben nem emlegették, vagy ha netalán felemlítette is valaki, nem voltam rá figyelemmel. Utólag tehát értesitem a gyűlés igen tisztelt tagjait, hogy elhatározásuknak, illetve felebbezésüknek nem lesz meg az általuk kívánt eredménye, mert

már egyházmegyei és egyházkerületi jóváhagyással ellátott, — tehát jogerős határozat van arra nézve, hogy a szóban forgó templom a varga-utcai részen lesz felépítendő, tehát ezzel a határozattal merőben ellentétben van, hogy az új templom a Homokkertben építtessék fel.

Ismétlem, hogy a presbyterium a homokkerti iránti legjobb indulatot tanusította, midőn a jogerős határozathoz hiven a nagy egyházi érdekek szem előtt tartásával ott jelölte ki a templom helyét, ahol ezt a homokkerti hívek is könnyen elérhetik és magokénak mondhatják.

A megnyugvást és békét ajánlom tehát ezuttal is a homokkerti ref. vallású híveknek, akiknek tisztelőjük vagyok és maradok.

Somogyi Pál.

Ay izr. hitközségi tagok figyelmébe. Értesítetnek a t. tagok, hogy a Deák Ferenc-utcai izr. templomban az új év ünnepén az istentisztelet a következő időben fog kezdődni: ma este 6 órakor, holnap Csütörtökön reggel fél 6 órakor, d. u. 4 órakor és este fél 7 órakor. Pénteken reggel fél 6 órakor és este 6 órakor.

A Nagyhortobágyról.

Deli Mátyás végrendelete.

A Hortobágyon temetik el a szivét.

Akik sziv nélkül, lélek nélkül járnak meg a Nagyhortobágyot, csodálkoznak, hogy miért ingerli, érdekli még külföldi emberek is a Nagyhortobágy. Az ilyenek mondják:

— En is voltam már kint a Hortobágyon, de nem láttam én ott semmit...

Hát bizony szegény lelkü emberek az ilyenek! Mert érzés és érzék kell a mi felséges pusztaságunk élvezéséhez. Éppen az a megkapó ezen a pusztán, amit a köznapi emberek semminek neveznek. Midőn a sima pusztán a végtelenségbe mélyed a tekintetünk és látjuk az égboltozatát a földre hajlani. És azután az a levegő is a tenger áramszerű mozgásával, lelkét, testét felüldíti az embernek... A szél majdnem állandóan fujdogálja a Hortobágy vizében a zizegő nádat.

Az idegbajoktól megviselt emberiségnek nap- és légkurára a Hortobágyon kellene szanatóriumot építeni. A külföldről is özönlőnek ide az emberek. Orvosra, patikára nincsen is szüksége a vasizmu, egészséges gyomru hortobágyi embernek... Aki megszokta, megszerette ezt a pusztai életet, rabja marad a Hortobágyon.

Azért volt meglepő a debreceniekre, midőn évekkal ezelőtt Deli Matyi bátyánk nyugalomba vonult és otthagyta az ő rajongásig szeretett Hortobágyját. És végleg távozott a délibáb hazájából, melyen minden buckát, minden erecskét, minden embert és állatot ősmert.

Igaz, hogy a szülővárosába, nádfedeles, fehérre meszelt ősi házába huzódott vissza Matyi bátyánk, aki Tiszapolgáron telepedett meg... Amde, hiába költözött városba, a pusztá büvőköreből nem tudta kivonni a lelkét... A legnagyobb bizonyosságot tette a Nagyhortobágy iránti változatlan rajongásá-

ról. Ez a minden tekintetben eredeti ember végrendeletében meghagyta, hogy halála után boncolják fel a holttestét és a szivét tegyék urnába, azután a Hortobágyon megjelölt helyen temessék el...

Mintha csak egy őskori pogány magyar alakja, fehér alakja libbenne elénk, midőn a pusztaságon lehanyatlik a nap és az alkonyatban elhalványodnak az utolsó sugarak is.

Irodalom, művészet.

Az ur és a paraszt.

Nagy tábla buza ért meg aratásra,
Mit őszi szélben a paraszt vetett.
Most nincs hideg szél: tűz a nap erősen,
Hogy ember, állat szinte eleped.
Suhogni kezd a jó paraszt kaszája,
Nyomán az áldás garmadába hull,
Míg egy fa enyhe árnyékán heverve,
Boldogan nézi a munkát az ur.

S alig, hogy pusztá lett a buza földje,
Kövére kazlak közt füttyent már a gép:
Izzadva csépel a paraszt és hordja
Dus hombárokba a termés szemét.
És az ur ezt is mind elnézdegéli,
Hűselve szépen egy kazal tövében,
Csak hébe-korba rikkant fel keményen,
Ha tán a munka nem kedvére mén.

Aztán sárgulni kezd a lomb a fákon,
A földön asszu kórok lengenek.
Hajrá, vadászni! Felzajdul az élet:
Cseng a mező és bűg a rengeteg.
Az ur meg hol itt, hol ott üldögélve,
Várja békén a felriadt vadat,
Kutyák helyett mit, nagy kurjongatással,
Fáradt parasztok hozzá hajtanak.

Egész élete így jár el az urnak,
Mindenütt ott van, hol a munka foly,
Bölcsen pihenve és parancsot osztva
Kazal tövéből, árnyas fa alól.
Mikor pedig már végignéze mindent
S kezdődik hosszú zaj után a csend:
Tovább heverni ő is elmegy innen
Oda, hová az édes apja ment.

Akácok árnyán, künn a temetőben,
A jó parasztok sirt ásnak neki,
Koporsóját is ők teszik a sirba,
Amint a gazdát az megilleti;
S hogy elhantolták már a drága testet,
Busan oszolnak onnan szerteszét:
Keresni ismét más urat maguknak,
Kinek igáját újból felvegyék.

Jakab Ödön.

Lapunk új előfizetői is ingyen kapják a Debreceni Képes Kalandáriomot o az 1910-ik évre. o

A VÁRMEGYÉBŐL.

Szekér a vonat kerekei alatt. Tegnap délután két órakor a Hajduböszörmény felé haladó személyvonat Szentgyörgy állomás közelében, a 128. szelvényénél elütött egy szekeret, melyet Várdai István gazdálkodó hajtott. A kocsin és a lovakon keresztülment a mozdony, de Várdai Istvánt az összeütközés ereje olyan szerencsésen hajintotta a pályatest szélére, hogy súlyosabb sérüléseket nem szenvedett. A böszörményi közpórházba szállították be. Állapota azonban nem súlyos. A szerencsétlenség olyan helyen történt, hol átjáró vezet át a vasuti síneken. Hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség, arra nézve a csendőrség szigorú vizsgálatot indított. Az esetet ma bejelentették a debreceni ügyészségnek.

UJDONSÁGOK.

József főherceg a Hortobágyon.

Főuri vadásztársasággal jönnek le.

Nagyhortobágyunk népszerűségét hirdeti ez a rövid hirecske is.

A boldogult József főhercegnek a Hortobágy iránti szeretetét és érdeklődését örökölte a fia is, a mostani szeretett József főhercegünk.

Főhercegi udvarilevél érkezett a Hortobágyra. Fésüs uramnak, a népszerű hortobágyi vendégfogadónak hozta a posta ezt a főhercegi levelet.

József főherceg, aki maga is szenvedélyes vadászember, értesült róla, hogy a Nagyhortobágyon így ősszel micsoda gazdag zsákmányt ejtenek a vadliba vadászok. Most azután József főherceg udvarmesteri hivatala bejelentette a Hortobágyi fogadónak, miszerint maga a főherceg is lejön „libalesre“ a Nagyhortobágyra.

Az értesítés szerint József főherceg október második felében szándékozik lejönni. Nagyobb főuri vadásztársaságot toborzott össze.

A vadászat barátjai, meg azok a kik ami felséges pusztánkat szeretik, bizonyosan örömmel olvassák ezt a hírt, mely azt bizonyítja, hogy Nagyhortobágyunk saját külön világa iránt immár a legfelsőbb körökben is szeretettel érdeklődnek.

Beér Kálmán kardja.

Érdekes debreceni alakokról.

Az elmúlt időknek valóban egyik legjellegzetesebb alakja volt a páratlan népszerűségű Beér Kálmán debreceni kapitány. Ügyvédi diplomás ember volt. Elsőbb, mint szenátor szolgált a nemes várost, majd a kapitányságok szervezésekor kerületi kapitány lett.

Igazi régi táblabírói alak volt. Zömök természetű peckes járással emelte ki. Élt, halt a barátságért, különösen a Kis Pipa asztaltársaságnak volt kitartó látogatója. Mindenkint „cimbí“-nek szólított, még a panaszos feleket is, noha azokkal éppenséggel nem rokonszenvezett...

Egyébként megfordult Kálmán bátyánk mindenhol, ahol csak mulatságra volt kilátás. Hivatalos nyelven szólva állandóan „éjjeli szolgálatban“ volt. Megtartotta Kálmán bácsi az „inspekciót“ többi kollegája helyett is.

Mindég egyenruhát viselt. Mint valami brigadéros, úgy kihuzta a mellét. Olyan keményen kilépett, különösen amikor „diszkivonulás“ volt, kemény lépte nyomán csak úgy libegett-lobogott kalapján a fehér kakastoll. Hanem a kardjával, a sárga rezes, bőrtokos kardjával mindég meg volt akadva, mert éjjeli portyázásai közben mindég beleakadt valamibe ez a kard. Beleakadt és mindég elhajlotta a sárgarezes kard. Ugyhogy reggelként leginkább csak kézben hordta fel a gyakorta kiflimódon elgörbült kardot...

A hivatalos szolgálat már tudta a köteleességét. Szó nélkül vitte a kardot a legközelebbi lakatoshoz. A sok görbitgetés, majd egyenesítgetés miatt végül már olyan megviselt külseje volt a Kálmán bátyánk oldalfegyveré-

nek, mintha száz- meg száz esatában verekedtek volna vele a kurucok. Hanem büszke is volt Kálmán bácsi a viharedzett, plezuros öreg szerszámjára. Kinesekéért fel nem cserélte volna másik karddal. Ezt a kardot tették a koporsójára is. Az akáéfa lombos temetőben kardjával együtt alussza az igazak álmát a kedves öreg nótás kuruc.

Száz tiszteletes ur.

Mintegy száz ifjú tiszteletes érkezett a lelkészsképesítő vizsgálatra Debrecenbe. Száz napbarnította, piros szittyá fia, száz magyar anyának szülötte, lelke-szemefénye. Erőtől teljes, magyar televényből szakadt nyíló, — pompázó virág minlahány. Tegnap egy esakorban láttam őket Törő bácsinál... Szébb bokrétát, szébb kultur-katonákat nem láttam még soha így egybegyűjtve. Nyugodt szívvel tenném le kezükbe Magyarország jövőndő sorsát. Tudom, dicsőséggel harcolnák meg a hareot, mely rájuk bízott. Van bennük még valami az ő, acélos magyar erőből. Egészséges idegrendszer, egészséges test, lüktető, piros magyar vér az ereken. Szemükben ott lobog a tűz. Szemükből gyönyörűen ragyog ránk az igazság, becsületesség tündökletes ege. Homlokukon ott fénylik a tudomány, az ideál képe.

Gyönyörű bokréta így együtt a száz tiszteletes ur.

Szomoruan, hosszan el-elnéztem őket s rá gondoltam szegény-magamra. Tiszteletes urak area nyíló, piros rózsabimbó, majhdogy ki nem esattan!... Megeirógtam én is sápadt arcomat, mely olyan, mint ősbibliák gyűrött, avult papírja. Vékony, remegő kéz, vadul dobogó szív, bomlott idegrendszer... Ez az én sajátom... Be irigyellek titeket, napbarnította, piros szittyá fiúk, egészséges, vidám tiszteletes urak!

Száz ifjú tiszteletes, száz duzzadó, magyar erő, a lobogó, diadalmas élet vonult be tegnap Debrecen zajos, zagyva lármájába, arkádos palotái közé. Száz, nádfedelű, fehér faluból jöttek el hozzánk a fiatalpapok. Magyar hazánk jövő életének erős, edzett, okos katonái... Isten hozott benneteket tiszteletes urak! Száz magyar anyának lelke-szemefénye, hazánknak reménye! (u f.)

— **Országgyűlési képviselők Debrecenben.** Dr. Papp Zoltán országgyűlési képviselő, az „Egyetértés” kiváló főszerkesztője, dr. Molnár Akos a székelyhidi választókerület nagyérdemű képviselője és dr. Benedek János hajduböszörményi képviselő, jeles író a tegnap folyamán Debrecenben időztek.

— **Az egyházkerületi vendégek érkezése.** — A tiszai ág. hitv. egyházkerület előkelőségeinek egyik nagy része az este 9 órakor érkezett Miskolcra Debrecenbe. — Zelenka Pál püspök, Szent-Iványi Árpád országgyűlési képviselő, egyházkerületi felügyelő az országos Kossuth-párt kimagasló tagja Meskó László államtitkár, Glatz Antal bihari főispán, lelkészek és világiak igen sokan megérkeztek. Az állomáson Materny Lajos főesperes vezetésével a debreceni egyházközség vezető tagjai fogadták őket. Az előkelő vendégek egyenest a szállásaikra hajtottak.

— **Ruhaselejtezés a szegényházban.** A városi szegényházban ma egy bizottság Oláh Károly tanácsnok elnöke alatt ruhaselejtezést tartott. A kiselejtezett ruhákat nyilvános árverés útján adják el. — A selejtezés után Papp József városi számvevő

pénztárvizsgálatot tartott s mindent rendben talált.

— **Képviselői beszámolók.** Az őszi felélénkíti a politikusok életét is. Debrecen vidékének két népszerű és szeretett kiváló Kossuth-párti országgyűlési képviselője a jövő vasárnap beszámolót fog tartani Molnár Akos székelyhidi követ a szomszédos Érmihályfalván, dr. Pap Zoltán, az „Egyetértés” főszerkesztője Tiszadadán tartja meg beszámolóját. Szeretettel képviselőiket mindkét választókerületben nagy érdeklődéssel várják.

— **A gázgyári pénztárvizsgálat.** Ma a gázgyárban pénztárvizsgálatot tartott Oláh Károly tanácsnok s legnagyobb meglepődését fejezte ki a tapasztalt pontosságért.

— **Az utszélről.** Nagy utra készül a debreceni öreg, híres dalárda. Bosznia—Hercegovinát keresik fel. A régi magyar vitézek emlékeitől megszentelt földön, a jelentősebb nagy városokban fognak hangversenyezni, hogy a magyarság iránti rokonszenvet felébresszék Keleten.

A debreceni névnek, magyar névnek így szerzik a dicsőséget a dalosok.

A debreceni dalárda ma az első a dalosegyesületek között. Hanyatlás még idáig nem következett be az „öreg” dalárdánál! Sőt ifjú erővel fejlődik még mindig. Most is három olyan kiváló tag lépett be a kötelékébe, akikre minden énekes testület büszke lehetne. Két kiváló baritonistával és zeneszessel erősödtek meg a működő tagok.

Prényeczky Nagy Zoltán zenekonzervatóriumának két kiváló művésztanára, Láng Zsigmond és az országos nevű zeneszerző Kerner István tanárok léptek be újabban a dalárdába, mint baritonisták.

A basszus-kar is egy remek, esodás erővel gyarapodott a dr. Ruzska György basszista személyében.

— Mintha csak kútból énekelne, olyan hatalmasan, olyan mélyen bug a hangja! — dicsérte az új daltestvért a lelkes, derék Kókert Guszti.

— **A város új szállodája.** A városi tanács egy modern szálloda építésének tervével foglalkozik. A szálloda valószínűleg a város által megvett Vecsey-féle telken épül fel s nagyszabású lesz minden tekintetben. Az új szálloda segíteni fog azokon a miseriákon, melyeknek a közönség annyiszor ki van téve.

— **Elfogott kerékpártolvaj.** Jó fogást csinált ma a debreceni rendőrség. Dobos József rendőr biztos elfogta Pataki István nevű notórius kerékpártolvajt, ki Geller Herman hatvan-utcai lakostól lopott el egy értékes kerékpárt, melyet Hajduhadházon adott el 8 koronáért. A kerékpárt meg is találták. A nyomozást folytatják, mert valószínűleg Pataki István a tettese az utóbbi időben egymást érő bicikli lopásoknak.

— **Gyermektragédia.** Ma a debreceni közokmányban lugkómérgezésben meghalt Virág János 2 éves gyermek. A szerencsétlen kis fiucska Virág József ondódi lakosnak gyermeke volt. Még a múlt hónapban szülői lakásán, míg édes anyja más-sal el volt foglalva, valamiképp zsiros-szódához jutott, melyből egy darabot megevett. Több heti kinlódás után halt meg most. A vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenségért a szülőket gondatlanság nem terheli.

— **Humorizáló tolvaj.** Érdekes ügyben folytat most nyomozást a debreceni rendőrség. A nyomozásra Szabó Lajos, József kir. herceg-utca 73. szám alatt lakó esizmiamester feljelentése adott okot. — Szabó Lajos nővérenek mostoha fiát, Pálfi Józsefet jelentette fel. Pálfi József a múlt hónapban Szatmárról bejött a debreceni 3. honvédgyalogezredhez fegyvergyakorlatra. Civilruhát Szabó Lajosok helyezte el. Tegnap, a gyakorlat elteltével érte ment ruháiért, de senkit nem talált otthon. Erre a saját ruhái mellett magához vette Szabó Lajos ruháit és egyéb értéktárgyait és azokkal megszökött. A falra bueszúzásképpen ezeket a szavakat írta fel:

— Halva vagyok, Isten velük!

Szabó Lajos azonban nem hitt a felírásban és lopás miatt feljelentette hűtlen rokonát.

— **Lapkihordók fix fizetésre, rikkancsok magas jutalékra felvételnek lapunk kiadóhivatalába gróf Degenfeld-ter 2. sz. I. em.**

— **A nap halottai.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Peles Margit g. kath. 10 éves, Békési István ref. 6 napos, Békési Sándor ref. 7 napos, Pataki Julianna ref. 1 hónapos, Rác Sándor ref. 15 hónapos, Simkovits Béla r. kath. 66 éves, Török Franciska r. kath. 1 napos, Adám Andrásné ref. 32 éves, Ferenczi Ilona ref. 8 hetes, özv. Hatha Jánosné ref. 80 éves, Lakatos Julianna 8 hónapos.

— **Lapunk minden előfizetője ingyen kapja az országos hírű, pontos címtárral ellátott Debreceni Képes Kalendáriumot. Előfizetési díj egy óra 1 korona, negyedévre 3 korona, félévre 6 korona.**

— **A kapitányságon.** Kihallgatja Balog uram kondását:

— Hogy hívnak?

— Perge Istvány!

-- Hol születettél?

— Debrecenben!

— Mikor?

— Tengeri töröskor, kérem szívesen.

— **Köszönet a részvétért.** Atesve a mély fájdalom első lesújtó hatásán, fogadják megtört lelkem hálaköszönetét mindazok, kik szeretett Zoltán fiam elhunytá felett érzett mély fájdalomban részt venni, azt a temetésen történt megjelenésükkel is enyhíteni szívesek voltak. Az ég óvja őket hasonló csapástól, lelkéből kéri családjá nevében is *Biró Pál*.

— **Mentze Henrik áruházában a legjobb minőségű fésűk, fésű készletek, fejdíszek, hajtűk, illatszerek és szappanok, olcsó szabott árak mellett kaphatók.**

— **Iskolakönyveit,** mindenféle papír, író- és rajzszerszükségletét legolcsóbban Csáthy Ferencnél szerezheti be. Egyház-ter 2. szám.

— **Zsidó ünnepi imakönyvek** és újévi képes levelezőlapok nagy választékban kaphatók *Aczél Henrik* antiquáriumban Piac-utca, a Ref. Kistemplommal szemben.

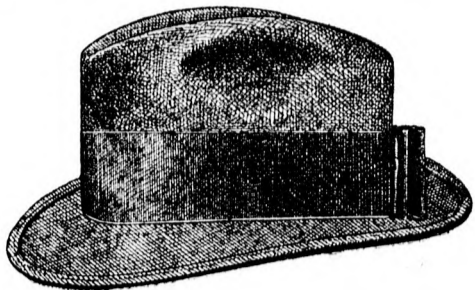
— **Iskola-táskák a legnagyobb választékban kapható Mentze Henrik áruházában, Kossuth-u. 4.**

— **Antidol** fejfájás és nátha ellen a legjobb gyógyszer. Kapható minden gyógyszertárban. Ára 60 fillér.

— **Könyvkötészeti munkákat** Dávidházy Kálmán és társa cégnél rendeljünk.

Ingyen kapja lapunk minden előfizetője a „Debreceni Képes Kalendárium” Debrecen és Hajdu megye leggondosabb címtárát tartalmazó, diszesen bekötött képes nagy naptárt. o

KALAP

különlegességek

4 koronától 10 koronáig

LENGYELNÉL

Piac-utca 43.

Életunt joghallgató.

Szenzációs öngyilkosság Böszörményben.

Sziven lőtte magát.

Hajduböszörmény, szeptember 14.

Nagy szenzációt keltett ma Hajduböszörményben, hogy a város egyik gazdag és köztisztelőben álló polgárának 23 éves jogászfia öngyilkos lett, sziven lőtte magát. A szomorú eset nagykiterjedésű előkelő családot borított mély gyászba, de általános részvétet keltett Böszörmény társadalmának körében is, mert az uri társaságokban mindegyik ismerték és kedvelték az urifialembert.

Kövéri Kálmán 3. éves joghallgató az öngyilkos. Kövér Antal böszörményi gazdag földbirtokosnak és gőzmalom-igazgatónak a fia. A fiatalember állandóan a szülői háznál Böszörményben tartózkodott. A kolozsvári egyetemen volt beiratkozva, de tanulmányait otthon folytatta. Most kellett volna mennie Kolozsvárra alapvizsgára. Ugy volt, hogy ma délben indul. Ma reggel rendes időben felkelt, szüleit köszöntötte, majd kevés idő múlva bezárkózott szobájába. Szülei nem gondoltak semmi rosszra, nem is sejtettek semmit, mert az hitték, hogy fiok tanul. A szobából egyszerre hatalmas dörrenés zaja hallatszott ki. Mikor az ajtót feltörték és berohantak hozzá, ott találták a fiatalembert a földön átlótt mellel. A szerencsétlen forgó pisztolyából sziven lőtte magát. — Végzetesen jól célzott, a golyó éppen szívét furta keresztül és nyomban megölte. Az öngyilkos szüleinek zárt levelet hagyott hátra, de hogy mit tartalmaz a levél, nem szivárgott ki és annak tartalmát még a hatóság előtt is titkolták a mélyen sujtott szülők.

Az öngyilkosság híre villámgyorsasággal terjedt el Böszörményben. Kövér Kálmán öngyilkosságának oka gyanánt reménytelen szerelmet emlegetnek. Állítólag szerelmes volt egy böszörményi urileányba, de házasságuk elé sok akadály gör-

dült. Mások ellenben úgy tudják, hogy Kövér Kálmán unta a tanulást és nem mert neki menni az alapvizsgának. A tragikus véget ért fiatalembert holnap temetik.

SZÍNHÁZ.

A szezon megnyitása előtt.

Tájékoztató adatok.

A Zilahy igazgató által kiadott ésk a „Debreczen” vasárnapi számában terjedelmesen ismertett színházi jelentéshez pótlólag még a következő tájékoztató adatokat fűzzük hozzá.

A kipróbált erőkből összeállított derék karszemélyzet tagjai névszerint a következők:
Hölgyek: Ardaí Vilma, Almási Zsazsa, Bakoss Emilia, Berényi Etelka, K. Debesz Erzsébet, Erdélyi Lili, Erdélyi Margit, F. Hevér Juliska, Jakab Gizella, M. Kéry Jolán, Magda Eszti, Magvassy Margit, Medgyaszay Amálka, Sándory Margit, K. Sárváry Janka, Tóth Mariska. **Férfiak:** Arday Árpád, Barabás Károly, Bágyoni Szabó Dávid, Bombay Gusztáv, Erdős Hugó, Jászkürthy Ferenc, Komáromi János, Kallós József, Kolozsváry Albert, Leney György, Lándory Gyula, P. Németh János, Perényi József, Perényi Kálmán, Szalay Antal.

Előző körleményünk kiegészítésül még a bérletfeltételeket is itt adjuk: Családi páholy, földszintes 180, 120, 60 előadásra A), B), vagy C) bérlet 1800, 1200, 600 korona. Családi páholy, emeleten 1440, 960, 480 kor. Földszinti és I. emeleti páholy 1080, 720, 360 korona. II. emeleti páholy 720, 480, 240 kor. Támlásszék 1—7-ik sorban 288, 192, 96 kor. Támlásszék a 8—12-ik sorban 240, 160, 80 korona. Támlásszék a 13—17-ik sorban 192, 128, 64 korona. Bérelni szept. 15—25-ig lehet.

Kérelem a közönséghez.

(Solymosi Elek levele.)

Mielőtt megkezdéném színészkolóm másodéves tanulmányait a pályára hivatottakat jó lélekkel a beiratkozásra buzdítanám egy pár szót szeretnék szólni a város nagylelkű közönségéhez. Szíves engedelmmel csak a tényekről beszélek.

Tény az, hogy a színészkola múlt évi vizsgálati előadásainak fényes eredményével — amint tudva van — felülhaladtunk minden várakozást.

Tény az, hogy a szónokiskola vizsgálatával nemesen, hogy értékes sikert arattunk, de az általam kidolgozott geszus-elmélet új irányba előtt a debreceni akadémia első szónok tanára is elismerését fejezte ki és ugyszólván zászlót hajtott előtte.

Tény az, hogy a szónoktanfolyamot frekvenciájú theologus urak tanítási módszerhez lelkesen ragaszkodnak és ez elmélet nagy jövőjét mindenfelé hangoztatják.

Vége tény az, hogy a melegen érző közönségnek a felhozottakból szükség képen kell azt következtetnie, hogy azt az embert, aki mindezeket intézte, fel kell karolni, vagy legalább is bizalommal kell hozzá lenni.

Nem kell tehát esküdni a magam igazára, mert itt a tények beszélnek s ezek nélkül e sorok sem láttak volna napvilágot. Nagyon kérem e híres közönséget, hogy ezekre a tényekre adja meg a természetes választ és a méltó feleletet. És támogasson, ha érdemesnek tart rá.

Solymosi Elek.

A debreceni szülők, érdeklődők figyelmébe meleg szeretettel ajánljuk Solymosi Elek mesternak fenti levelét. A fényes sikerű iskolai éve után rászolgált a bizalomra! Sőt egész hosszú, fényes sikerekben gazdag pályafutásával kiérdemelte, hogy a művelt magyarság rokonszenvvel támogassa nemes törekvéseiben.

Itt Debreczenben hézagot pótol az iskolájával, melyet magas színvonalon tart fent és amelyben a megnyitó előadás f. hó 20-án kezdődik.

Az öreg mestert és iskoláját ismételt

őszinte elismeréssel ajánljuk az érdeklődők és érdekeltek figyelmébe. Alkalmilag még örömmel térünk vissza reá.

* **A szini szezon előtt.** Az idei színházi szezon előkészítésére Zilahy Gyula színigazgató már minden irányban megtette az előkészületeket. Zilahy ma Debreczenbe érkezett titkárra, Irmay Béla kíséretében és holnap a bérletelőjegyzéseket megnyitja. Bérletet holnaptól kezdve szeptember 25-ig lehet előjegyezni mindennap délelőtt kilenc órától tizenkettőig és délután kettőtől öt óráig.

Róth Albertet felmentették.

A feleséggyilkossággal vádolt földbirtokos szabadlábban.

Ítélet a lövőpetrii bűnyűben.

Tegnap este hirdette ki a nyír-egyházi törvényszék ítéletét a hitvesgyilkossággal vádolt Róth Albert lövőpetrii földbirtokos bűnyűjében. — Az ítélet éppen olyan szenzációs, mint amilyen ennek az izgalmas és érdekesítő bűnyűnek eddigi fejezetei. Az ítélet felmentő, az esküdtbírák ártatlannak találták Róth Albertet a terhére rótt bűncselekményben és szavazatukkal a hónapokon keresztül meghurcolt embert megmentették a vizsgálati fogságtól.

A felmentő ítéletet minden biztonnyal az a sok mentő-tanu valomás idézte elő, melyet a védelem az utóbbi napokban felvonultatott a vád bár erős és súlyos, de kevés számú tanuival szemben. Az ítéletet bár sok nézőpontból lehet szemlélődés tárgyává tenni, az bizonyos, hogy igen sok izgalmat szüntet meg.

Az ítéletkihirdetésről, melyet országsszerte felcsigázott érdeklődéssel vártak, az alábbi tudósítás számol be:

A törvényszék tegnap délelőtt folytatta az ujonnan bejelentett tanuk kihallgatását. A tanuk alig tettek jelentékenyebb vallomást. Ezek az újabb tanuk Róth mellett vallottak. Róth Albertet rendes embernek ismerték, aki szerintük nagyon sokszor jelét adta jó szívének.

Aztán befejezték a tanukihallgatásokat és bár több tanu volt még hátra, de ezek kihallgatásától a védelem elállt. Erre az elnök kijelentette, hogy a bizonyítási eljárás be van fejezve.

Következett a kérdések megszövegezése. A védő indítványára csupán egy kérdést intéztek az esküdtekhez. Még pedig:

Bűnös-e Róth Albert vádlott abban, hogy feleségét, született Weisz Irmát karbolsav-mérgezés útján, előre megfontolt szándékkal megölte? Igen-e vagy nem?

A kérdés feltevése után az ügyész másfél óras vádbeszédet mondott, kérve az esküdteket, hogy miután a tanukihallgatások alapos bizonyítékokat szolgáltatottak, szerinte a vádlott bűnösségére nézve, a feltett kérdésre igennel feleljenek.

A védő tagadta ezt és teljes felmentést kért.

Késő este vonultak vissza az esküdtek tanácskozásra s csaknem egyórás tanácskozás után az esküdtek elnöke kihirdette a verdiktet. Az esküdtek a feltett kérdésre nemmel feleltek. A szakbiróság az esküdtek verdiktje alapján Róth Albertet a vád és következményei alól felmentette és azonnali szabaddá helyezését rendelte el. Az ügyész felebbezett.

Az ítéletet Nyiregyházán különböző képen kommentálják, de nagyobb részt az megnyugvást kellett.

TÁVIRATOK.

Legujabb politikai hírek.

(54 milliós póthitel. — Felfüggesztették a közös miniszteri tanácskozást. — A király nyilatkozata az önálló bankról.)

Bécs, szeptember 13. A közös minisztertanács a jövő évi költségvetést tárgyalta. A külügyminiszter 54 millió póthitelt kér, amely összeg a Törökországgal kötött annexió ügyében kötött egyezségekre és a Szerbia ellen indított mozgósítás költségének fedezésére kell. — A költségvetés tárgyalását nem fejezték be, hanem felfüggesztették és szombaton folytatják. — Ma még a boszniai alkotmány kérdését tárgyalják.

A N. F. Presse ma a királynak egy állítólagos nyilatkozatát közli, melyet a nyáron tett volna egy koalíciós vezérembernek.

— Soha én beleegyezésem nem adom a közösbank ketté választásához. Ezt megmondtam Kossuth Ferencnek is.

A közlés politikai körökben nagy feltűnést keltett.

Budapest, szeptember 13. Kossuth Ferenc állapotában örvendetes változás állott be. Ma felkeresték Szerényi és Barabás Béla. Kossuth Ferenc a legutóbbi dispoziciók szerint el fog menni az aradi Kossuth-szobor leleplezésére.

Justh Gyula ma a fővárosba érkezett. Szombatig itt marad, aztán ő is lefog utazni Aradra.

József főherceg balesete.

Bécs, szept. 14. József főherceget ma súlyosabb természetű baleset érte. A főherceg automobilján Frankfurtból Linzbe ment. Utközben az automobil felborult, a főherceg jobb karját eltörte.

Apponyi disz doktor.

Budapest, szeptember 14. Az egyetem fakultása Apponyi Albert gróf kultuszminisztert tiszteletbeli doktorrá avatta.

Halál a hazaárulókra! A zágrábi pör.

Zágráb, szeptember 14. A zágrábi hazaárulási pör befejezés felé közeleg. Az ítélet már a napokban meghozza a bíróság. Ma már az ügyész indítványára került sor. — Accurti ügyész a büntetések kiszabására nézve indítványozta, hogy öt vádlottat kötél általi, a többi főbb vádlottakat 10—20 évig terjedő börtön büntetéssel sújtsa a bíróság. Horvát körökben ezért az ügyész ellen óriási a felháborodás, az izgatottság nő, nagy tüntetéstől tartanak.

A trónörökös a német hadgyakorlatokon.

Bécs, szeptember 11. Ferenc Ferdinánd főherceg tegnap este kíséretével Münchenen és Würzburgon át Margontheimba utazott, hogy ő felsége képviselőben a német császár meghívására részt vegyen a német császárhadgyakorlatokon. Ferenc Ferdinánd főherceg délután 5 órakor érkezik Mergentheimba és előreláthatólag e hó 17-én érkezik vissza Blühnbachba.

Közgazdaság.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, szeptember 14.

Buzakinálat és vételkedv mérsékelte. — Szilárd irányzat mellett 20,000 métermázsa került forgalomba 5 fillérrel olcsóbb áron. — Egyéb gabonanemek rozs 5 fillérrel olcsóbb, a többi nyugot. Idő: szép.

Buza októberre	13:58—59
Buza áprilisra	13:71—72
Rozs októberre	9:54—55
Rozs áprilisra	9:84—85
Zab októberre	7:30—31
Zab áprilisra	7:60—61
Tengeri szeptemberre	7:59—60
Tengeri májusra	7:04—05
Repece augusztusra	00:00—00

Szerkesztői üzenetek.

E. G. Szerény. Beküldött versét nem közölhetjük. Gyöngéd lelkületének dícséretére vallanak a kedves verssorok, de a kidolgozásuk kezdetleges.

Dr. D. G. Budapest. Munkálkodását, különösen a sportéletre vonatkozólag szívesen fogadjuk, ha azok kidolgozásuknál fogva bevalnak lapunk keretébe. Azonban az anyagiakról — legalább egyelőre beszélni — még korai.

K. Rovaretto. Megkaptuk. Köszönjük. Üdvözljük a távolból is tanusított figyelméért.

A „DEBRECZEN”

szerkesztősége és kiadóhivatala
Degenfeld-tér 2. sz.

Telefon 727. * Telefon 727.

Ne mulassza el a jó alkalmat
és keresse fel

MOLNÁR TESTVÉREK

electro-technikai üzletét (Egyház-tér 3., Nagytemplommal szemben),
hol a legtökéletesebb

Eredeti „Angyal” védjegyű Gramofon
25 forintért kapható.

Varrógép, kerékpár raktár.

Villanycsengők bevezetése és évi jó-
karban tartása legjutányosabban.

* Pontos és figyelmes kiszolgálás. *

Helyi és megyei telefon 727.

Villamos világítást

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, malmok, gyá ak, kastélyok saját üzemű berendezéseket, dynamo-motor szellőztető, telefon, szobaosengő berendezéseket helyben és vidéken a legnagyobb szakértelemmel szavatosság mellett

Fazekas Imre

készít DEBRECZEN, Plac-u. 77.
Telefon 567. Eredeti Dr. Just Wolf-ram lámpa gyári raktára. Legolcsóbb bevásárlási forrás.

MEGLEPŐ SZINTE CSODÁLATOS
GYÖGYEREDMÉNYEKA

APTAMÁSI

LIHIUM-GYÖGYVIZ-

zel gyermek- és női hályagés
belbántalmaknál oala-
mint asthma, bronchiale,
köszvény és húgysavas
diathesis eseteiben.

Debreczenben kapható:
KONTSEK GÉZA
fűszer- és csemege kereskedésében
DEBRECZEN, Kossuth-utca.

Beláthatja Ön is,

hogy egy sérvkötő, haskötő vagy bármely orvosi kötszer összehasonlíthatatlanul jobb, ha azt szakértő iparosnál mérték után s sajátkezi elkészítésben kapja és nem gyári árut vesz.

Ez okból leghelyesebb, ha adott esetben közvetlen

Vitarius Sándor

külföldön tanult

műkötszerészhez Szent Anna-ntóban 1. szám alá fordul, aki e szakmában elismert elsőrendű specialista és még a legkülönlegesebb megrendeléseket is sajátkezűleg és a legjutányosabb árak mellett készíti.

Az iskolai év kezdetén

ajánlunk:

leány- és fiú fehérneműeket,
zsebkendők, harisnyák, paplan,
matrác, ágy fehérneműek és
flanelltakarókat
nagy választékban, jutányos áron

Donogán és Somossy

Debreczen,

Kistemplom-bazár.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a mai kor igényeinek megfelelő, modernül berendezett városi üzletünket **a mai napon Piac-utcán, a Tisza-palotában megnyitottuk**, hol az olcsóbb minőségű áruktól kezdve a legfinomabb minőségű árukig s minden e szakmába vágó cikk, gyárunk vezetősége által megszabott legjutányosabb árban szerezhető be. — Végül még bátorodunk felemlíteni, hogy az üzlet vezetésével **Balogh Sándor** urat bízunk meg, ki a helyi piacon ugy Geréby, Mayer, valamint Komlóssy uraknál tovább, mint 20 évig működött.

.Kiváló tisztelettel

Első Debreczeni Gőzczukorka-gyár R.-T.

A

„Gyöngyvirág Crème“

az arckrémek gyöngyel Szeplő, májfoltok, pattanások s bőrbajok ellen kiváló jó szer. Simává, fehérré s üdévé teszi az arcbőrt! Sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz. A nappalra való krème nem zsiroz, míg az éjjelre való zsiroz. Egy tégely ára egy korona. Kapható:

Mihalovits Jenő

„Kigyó“ című gyógyszertárában.
DEBRECEN.

PRELOVSZKY ANDRÁS

elsőrangu katonai és polgári szabó üzlete bel- és külföldi szövetek valamint hadi felszerelési cikkek nagy választéku raktára

Debreczen, Kosuth-utca 4. szám.

Elvállal a legújabb szabásu és a legnagyobb igényeket is kielégítő katonai, vasuti és sport egyenruhákat, polgári öltönyöket, valamint magyar-, disz- és viselő ruhákat papi reverendákat, palástokat és fővegeket a legjutányosabb árak mellett készítek.

Ugy tényleges, mint tartalékos tisztek és egyéves önkéntesek

a legelegánsabban szabályszerint kiváló olesó árban felszereltetnek. Az anyag jó minőségért **valamint előírás szerinti elkészítésért felelőséget vállalok.**

Árjegyzékkel és felvilágosítással szivesen szolgálok.

HIRDETÉSEK

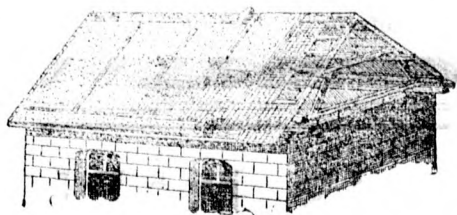
felvételnek a kiadóhivatalban, gr.
Dégenfeld-tér 2. szám alatt.

KOVALD PÉTER ÉS FIA

cs. és kir. szabadalm. kelme és szörme-festő, vegytisztító és gőzmosó-gyár
BUDAPEST, VII., Szövetség-utca 37.

Megbízói kényelmét szem előtt tartva elhatározta, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviselőket létesít és ezáltal módot nyújt a nagyérdemű közönségnek arra, hogy cégét — a csomagolás és postaköltségek mellőzésével — közvetlenül felkereshesse **SCHWARTZ R. Debreczen Dégenfeld-tér 8. szám** vette át a képviselőt és a gyár rendes áraiban vállalja az uri-, női- és gyermeköltönyök, diszító és butorszövetek, függönyök, kézimunkák, szőnyegek, csipke és végáruk, szőrmék stb.ik vegytisztítását és festését. **Ugyisint ágytollak tisztítását és fehérneműek mosását is.** A nagyérdemű közönséget biztosítva kifogástalan munkájáról és mindenkor méltányos árairól, szives jóindulatába és figyelmébe ajánlja a képviselőket és számos megbízatást kér a

Kovald Péter és Fia cég.

Biehn Asphalt fedőlemezei

elszigetelő lemezek.

Takarék tűzhelyek
Francia konyhák

Sesztina Lajos

vasraktárában

Debreczen, Piac-u. 23.

MIT ÁRUL!?

Klár Andor, Debreczen.

Áruosztály:

==== Szevet. Meszet. Mütrágyát. Nyersolajat. Gépolajat. ====

Műszaki osztály:

==== Modern malomberendezéseket. Gőzgéptelepeket. Diesel Nyersolaj-motorokat.
==== Gazdasági gépeket. ====

Bankosztály:

==== Kieszközöl: törlesztéses kölcsönöket, elad és vesz föld- és erdőbirtokokat,
==== lebonyolít parcellázásokat és mindenféle bankügyletet. ====

Legjobb összeköttetés!

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szóig 40 fillér, azentul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, kérjük azonban a szükséges postabélyeget. Apróhirdetéseket postautalvánnyal is lehet föladni, a szelvényen a szöveg könnyen elír. Apróhirdetéseket a kiadóhivatal felvesz d. e. 8-1-ig és d. u. 2-8-ig gróf Dégenfeld-tér 2. sz. I. emelet, a folyosón az első ajtó.

Minden ok

amellett szól, hogy vegye igénybe a „Debreczen” apróhirdetéseit, mert

- Ha állást keres — ott talál.
- Ha lakást keres — ott talál.
- Ha alkalmazást keres — ott talál.
- Ha társat keres — ott talál.
- Ha oktatást keres — ott talál.
- Ha butort keres — ott talál.
- Ha hangszert keres — ott talál.

Szóval bármire is szüksége van, ott megtalálhatja, ha pedig eladni akar valamit, ott eladhatja.

Levelezés.

Levele van a kiadóban és a hivatalos órák alatt ávethetik: „Ószike”, „Dezső”, „Z. I.”, „Jenő” jelígre.

A német nyelv gyakorlása végett ismeretséget óhajt kötni uri fiatalember, oly tisztességes nő vagy férfival, ki magyarul csak nagyon keveset tud. Leveleket a kiadóba „Drezda” jelígre kérek.

„Szeghalmi”. Levelét a kívánt helyre továbbítottuk.

„Zugló” jelígejü hirdetés nem közölhető.

Ajánlat.

Pörkölt kávé különlegességek villanyüzemű kávé pörkölte a kirakatban, Félégyházi Jánosnál Piac- és Miklós-utca sarok.

Gyöngyvirág Crème kapható Mihalovits Jenő gyógyszerárban.

Egy oszinosan butorozott szoba, teljes ellátással kiadó József királyi herceg-utca 34.

Zongora órákat ad kezdők és haladók számára előkelő urileány. Cim a kiadóban.

Irásbeli másolási munkálatokat szép, helyesírással bíró fiatalember elvállal. Cim a kiadóban.

Uraktól levetett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rósenberg Béni Debreczen Bádogos-u. 1. 15

Iskolakönyvek vidéki megrendelését leggyorsabban és pontosan intézi, Debreczen legrégebbi könyv- és papirkereskedése: Csáthy Ferenc, Egyház-tér 2. sz.

Kereslet.

Pénztárnoknő, ki már több évi gyakorlattal bír, alkalmazást nyer Bosznay J. és Társa cégnél.

Keresetik két egymásba nyíló hónapos szoba, lehetőleg a Piac-utca. Cim a kiadóhivatalba adandó.

Tanuló felvétetik Váray József kereskedésében.

Lakatos segéd és tanuló felvétetik Csillag-utca 25. szám alatt.

Keressék 3 személyre szóló butorozott szobát. Cim a kiadóban.

Egy jó családból való fiu tanulónak Juhász István épület- és műlakatos vállalatánál felvétetik. Kazinczy-utca 2. sz.

Eladás.

ELADÓ MUST
cirka 200 hektoliter. Nagydobosi (Szatmár-megyei) termés. Cim a kiadóhivatalban.

Bihar-Diószegi bor, hordószámra eladó Csapó-utca 27. sz., ugyanott az ideai termés, cirka 100 hektoliter, eladó.

Billiárd-asztal, ebédlő-kredenc eladó, asztalosmunkákat elvállalok. Eötvös-utca 112. Nagy.

Simonffy-utca 13. számú ház eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál Csillag Miksa József kir. herceg-utca 53.

Cs. es kir. 27-ik számú katonai épületkezelőség.

Értesítés.

A trágya kihordás biztosítására a debreczeni városi laktanya istállóiból, 3 évi tartamra, vagyis 1910. évi január hó 1-től 1912. évi december hó 31-ig

1909. évi szeptember hó 30-án, délelőtt 11 órakor

a cs. és kir. 27-ik számú katonai épületkezelőségénél (lovassági laktanyában) írásbeli versenytárgyalás fog megtartatni.

Ezen szerződés megkötésére érvényes határozmányok fentemlített katonai épületkezelőség irodájában, folyó évi szeptember 20-ától, naponta a rendes hivatalos órák alatt betekintheők.

Debreczen, 1909. év augusztus havában.

A debreczeni városi lovassági laktanya cs. és kir. 27-ik számú katonai épületkezelőségétől.

Nyomatott Debreczen szab. kir. város könyvnyomda-vállalatánál.

SKOLÁS FIUK

és leányok részére olcsó, szabott áron beszerezhetők:

Kész fehérneműek, ingek, lábravalók, harisnyák, zsebkendők.

Paplanok, matrácok, ágylepedők, flaneltakarók.

Fiuknak Brassói posztók,

Leányoknak intézeti sötétkék gyapju Cheviot ruhaszövetek és hozzávalók

Szabó Lajos Fiai

divat- vászon- és szőnyeg-raktára

Debreczen, Rózsa-u. 1.

Alapított 1842. évben.

Legbiztosabb szepítőszert a

FÁY-féle ARC-CRÉM.

Kitüntetve a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításán arany éremmel és oklevéllel.
Hatása csodás!

Szépít, fiatalít! Legkitünőbb szer szepítő, májfoltok, pattanások és az arcbőr tisztátalanosságai ellen.

Egy tégely ára egy korona
Hozzávaló „Fáy-szappan” szintén egy korona
Kapható a készítő

GRÓSZ NAGY FERENCZ gyógyszerész =
Debreczen, Kossuth-utca 8.,
a színház mellett. * Telefon sz. 469.
„ARANYEGYSZARVU” gyógyszerár.

Villamos világitást,

telefonok, villamos esengők berendezését, javítását, évi jókarban tartását, úgy helyben, mint vidéken legjobb anyaggal, legolcsóbban eszközöl

Földvári L.

Debreceni első elektrotechnikai gyár és villamos-szerelési vállalat. — Csillárok, ivilámpák, villamos motorok, szellőztetők, dinamok állandó nagy választékban. Raktáron tartom a legjobb gyártmányú Wolfram és Osmium égőket.

LOHR MÁRIA

ezelőtti KRONFUSZ

CSIPKE-, VEGYTISZTÍTÓ ÉS KELMEFESTŐ

BUDAPEST, VIII., BAROS-U. 85.

FIÓKOK:

IV., Eskü-ut 6. sz. (Klotild-palota.)

VI., Andrásy-ut 16.

VI., Terézkörut 39.

V., Harmincad-u. 4.

VIII., Józsa-körut 2.

IX., Kálvin-tér 9.

Vidéki megbízások gyorsan és gondosan teljesítettek.